

Digitální platformy v dopravě ve světle nového rozsudku SDEU

Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) 20. prosince 2017 vydal dlouho očekávané rozhodnutí v řízení o tzv. předběžné otázce ve věci společnosti Uber (*C-434/15 Asociación Profesional Elite Taxi proti Uber Systems Spain SL*). Charakter činnosti Uberu podle soudu neumožňuje aplikaci zvláštního režimu směrnice o službách a platforma tak bude nadále podléhat národní regulaci sektoru dopravy v jednotlivých členských státech.

Co se v soudním případě vlastně právně řešilo?

Obchodní soud v Barceloně se na soud v Lucemburku obrátil se žádostí o výklad práva EU související s tím, zda činnost společnosti Uber a) představuje **službu informační společnosti**¹ a b) zda a v jakém rozsahu na ni dopadá právní režim volného pohybu služeb na vnitřním trhu a zvláštní garance poskytované dle **směrnice o službách**². Soudní případ se stal vysoce sledovaným, protože jeho rozhodnutí může napovědět, zda vnitřní trh EU bude v této oblasti fungovat jako trh na kterém platí jednotné podmínky, nebo dojde k jeho fragmentaci a paralelnímu uplatňování různých pravidel v různých státech.

Výsledkem těžce dosahovaného kompromisu liberalizace služeb na vnitřním trhu totiž je, že národní regulace poskytovatelů služeb je dle směrnice o službách limitovaná, aby zbytečně neomezovala přeshraniční obchod a spotřebitelům nebyla upírána možnost poptávat služby i od poskytovatelů mimo svůj domovský stát. Dopravní služby však byly z režimu směrnice o službách výslovně vyňaty a národní regulace v této oblasti tak podléhají méně omezením. Nová opatření v oblasti dopravních služeb například není nezbytné dopředu oznamovat Evropské komisi. Aktuální rozhodnutí SDEU tak umožní, aby každý stát EU mohl snáze uplatnit svou vlastní specifickou regulaci.

¹ Článek 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu) ve spojení s čl. 1 bodem 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu.

Jak moc je rozsudek skutečně převratný?

Míra převratnosti dnešního rozhodnutí lucemburského soudu však je zpochybňovaná. Rozhodnutí SDEU bylo očekávané. Kurz naznačilo i stanovisko generálního advokáta z 11. května 2017.³ Předseda správní rady Spotřebitelského fóra, z.ú. Kryštof Kruliš k tomu dodává: „Uberizace sektoru dopravy nadto již tak jako tak vstoupila do své druhé fáze. Španělský soud si o výklad požádal již začátkem listopadu 2015. Dnešní verdikt se tak vztahuje ke kauze staré dva roky. Národní regulace dopravy mezitím v řadě států pokročila směrem k větší reflexi současné digitální doby a moderních prostředků komunikace. I v České republice se aktuálně uvažuje o zjednodušení zákona o silniční dopravě, aby vedle klasických taxametrů umožnil i účtování za cestu podle aplikace a GPS ve smartphonu zákazníka. Vstříc regulátorům přitom vyšel rovněž Uber a například v Estonsku je nová právní úprava výsledkem dobré komunikace mezi státem a platformou.“

Nástup digitálních platforem na trh individuální veřejné dopravy přitom dosud znamenal výrazný přínos pro spotřebitele. Moderní technologie jako GPS měření trasy jízdy, elektronická fakturace, online nabídka služeb a hodnocení řidičů uživateli se jeví zaručit mnohem vyšší standard kvality a dobré ceny z pohledu spotřebitele, než dosavadní regulace s taxametry a nahodilými inspekcemi správního orgánu. Tradiční poskytovatelé taxislužby také pod tlakem digitálních platforem zrychlili tempo inovací a postupně zlepšují své služby. To vyplývá i ze srovnávacích testů, které Spotřebitelské fórum, z.ú. ve spolupráci s partnerskými spotřebitelskými organizacemi již druhým rokem provádí, aby zjistilo rozdíl v ceně, kvalitě a rychlosti jednotlivých služeb v Praze, Brně a Bratislavě.⁴

3

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190593&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=324967>

⁴ <http://spotrebiteleskeforum.cz/wp-content/uploads/2016/10/STUDIE.pdf> a

http://spotrebiteleskeforum.cz/wp-content/uploads/2016/11/STUDIE_taxisluzby.pdf